

TLAČOVÁ SPRÁVA

NA OKRÚHLOM STOLE DISKUTOVALI O NÁSILÍ A SEXIZME V PARLAMENTE: SYSTÉMOVÉ ZMENY SÚ NEVYHNUTNOSŤOU

Bratislava, 22. september 2026 – V priestoroch Slovenského národného strediska pre ľudské práva (SNSLP) sa včera uskutočnil okrúhly stôl s názvom **Ženy v parlamente: Od výskumných zistení k systémovým zmenám organizácie**. Podujatie zorganizovali občianske združenia **Bez sexizmu** a **Možnosť voľby**.

Cieľom odborného stretnutia bolo predstaviť výsledky výskumov oboch organizácií a vytvoriť priestor pre diskusiu o implementácii účinných opatrení, ktoré prispejú k systémovej zmene fungovania Národnej rady SR (NR SR) a k odstráneniu násilia páchaného na politických. Na diskusii sa zúčastnili poslankyne a poslanci NR SR, zástupkyne a zástupcovia relevantných verejných inštitúcií, odborníčky a odborníci, zástupcovia organizácií občianskej spoločnosti.

Riaditeľka Slovenského národného strediska pre ľudské práva Silvia Porubánová okrúhly stôl otvorila. „**Obe výskumné správy presne identifikujú, že tak sexizmus, ako aj násilie páchané na poslankyniach a zamestnankyniach NR SR, sú súčasťou vážneho spoločenského problému. Systémové a štrukturálne nedostatky a zlyhania si vyžadujú zo strany verejných a politických aktérov a aktériek efektívne systémové opatrenia, ktorých návrhy prinášajú aj obe spomínané správy,**“ povedala Silvia Porubánová, riaditeľka Slovenského národného strediska pre ľudské práva.

Dva výskumy odhaľujú alarmujúci stav v NR SR

Okrúhly stôl reagoval na zistenia dvoch samostatných, no tematicky sa dopĺňajúcich výskumov zameraných na postavenie žien a rodovú rovnosť v slovenskom parlamente:

- **Výskum Parlament bez sexizmu (o. z. Bez sexizmu):** Rodový výskum o práci, moci a atmosfére v NR SR skúmal vnútornú kultúru a fungovanie parlamentu z pohľadu poslankyň, poslancov, poslaneckých asistentiek a zamestnanectva Kancelárie NR SR. Ukázal, aké podmienky parlament vytvára pre výkon politickej moci a každodennej práce, a koho tieto podmienky podporujú alebo naopak znevýhodňujú. Charakter týchto podmienok rozhoduje o tom, či parlament zostane inštitúciou prispôsobenou úzkej predstave „ideálneho“ politika, alebo sa bude rozvíjať ako demokratická inštitúcia, ktorá vytvára bezpečné, spravodlivé a inkluzívne prostredie.

„**Náš výskum ukazuje, že sexizmus v parlamente nie je len otázkou sexistických výrokov či nevhodného správania. Je vpísaný aj do toho, ako je parlament nastavený a ako funguje. Ak chceme, aby ženy a muži mali rovnaké podmienky na výkon svojej práce a politickej moci, nestačí meniť správanie jednotlivcov. Musíme meniť aj pravidlá a podmienky, ktoré nerovnosť vytvárajú a udržiavajú,**“ uviedla Jitka Humeník Dvořáková, predsedníčka občianskeho združenia Bez sexizmu.

- **Výskum Poslankyne na Slovensku a rodovo podmienené násilie: Demokracia s mužskou tvárou? (o. z. Možnosť voľby):** Špecificky sa zameriaval na skúsenosti političiek s rôznymi formami rodovo podmieneného násillia a diskriminácie. Výsledky ukázali, že političky čelia častému psychickému, sexualizovanému, fyzickému aj ekonomickému násilliu a potvrdili jeho závažné dopady na ženy pôsobiace v slovenskej politike. Zároveň odhalili nedostatok účinných mechanizmov na prevenciu, nahlasovanie a prešetrovanie incidentov násillia.

„Naše dáta jasne preukázali, že politické prostredie na Slovensku je pre ženy vysoko nepriateľské. Zažitú skúsenosť s násillím v online priestore uviedla každá jedna z opýtaných poslankýň, 96 % sa stretlo s psychickým násillím a každá druhá zažila sexuálne obťažovanie. Alarmujúci je fakt, že nemáme vytvorené účinné mechanizmy na jeho riešenie. To sa musí zmeniť. Bezpečnosť žien vo verejnom živote nie je osobitným záujmom jednej skupiny. Je podmienkou slobodnej demokracie. Preto vyzývame všetky politické strany a zodpovedné inštitúcie, aby sa pridali k nám, prelomili mlčanie o násillí na politických a začali konať,“ uviedla Adriana Mesochoritisová, štatutárna zástupkyňa Možnosti voľby.

Otvorený list a Deklarácia nulovej tolerancie

Súčasťou podujatia bolo predstavenie dvoch kľúčových iniciatív smerujúcich k zmene:

- **Otvorený list poslankyniam a poslancom NR SR:** Organizácia Bez sexizmu v ňom prepája zistenia oboch výskumov s konkrétnou výzvou na systémové zmeny. List upozorňuje na potrebu predchádzať sexizmu a rodovo podmienenému násilliu a navrhuje napríklad vypracovanie akčného plánu rodovej rovnosti, úpravu etického kódexu a rokovacieho poriadku, zavedenie anonymných mechanizmov nahlasovania obťažovania či prispôsobenie podmienok výkonu mandátu tak, aby boli zlučiteľné so starostlivosťou o rodinu.
- **Deklarácia nulovej tolerancie voči násilliu:** Iniciatíva organizácie Možnosť voľby dáva političkám, politikom, verejným inštitúciám a organizáciám možnosť verejne sa prihlásiť k odmietnutiu rodovo podmieneného násillia v politike a zaviazat sa ku konkrétnym krokom na jeho predchádzanie a riešenie.

Vytvorenie rodovo citlivého, bezpečného a spravodlivého parlamentu nie je len otázkou práv žien, ale základnou podmienkou pre fungujúcu, modernú a spravodlivú demokraciu na Slovensku.

Kontakt pre médiá:

Bez sexizmu: Michaela Pavelková, michaela@bezsexizmu.sk

Možnosť voľby: Adriana Mesochoritisová, adriana@moznostvolby.sk, mobil: 0911 550 195 a Kristína Gotthardová, kristina@moznostvolby.sk

Spolufinancované Európskou úniou v rámci projektu č 101184844: ImpactAS 2 – Impact Acceleration of Slovak CSOs 2 (ImpactAS II). Vyjadrené názory a stanoviská sú názormi a stanoviskami autora/-ov a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru za ne nezodpovedá.

Projekt **3R Rozpoznať, brániť sa, postaviť sa: Riešenie rodovo podmieneného násillia na ženách v politike** je spolufinancovaný Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však iba názormi a stanoviskami autoriek a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej komisie. Európska únia ani Európska komisia za ne nemôžu niesť zodpovednosť.